

+ ၂၀၁၄ ခုနှစ်
စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်

တရားမအထွေထွေလျောက်ထားမှ
ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် ဦးထွန်းထွန်းဦး
ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသော
ဦးစိုးဆွန်း၊ ဦးမြသိမ်း တို့ရှေ့တွင်

ကိုအောင်အောင်သိန်း

နှင့်

တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်တရားသူကြီး
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်ပါ ၄*

မိဘတို့က မိမိ၏သားသမီးအပေါ် သွားနှင့်သားသမီးအဖြစ်
မြိုက်ဟကြေညာပေးစေလို မှ စွဲဆိုခြင်းသည် သီးခြား
သက်သာခွင့်အက်ဉာဏ်အပေါ် ၄၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်
ညီညွတ်ခြင်း ရှိ မရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။။ သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဉာဏ်အပေါ် ၄၂ အရ
မြိုက်ဟကြေညာချက်သက်သက်တောင်းဆိုနိုင်ရန် အောက်ပါအချက်များ
နှင့် ညီညွတ်ရန်လိုအပ်သည်။

(က) တရားလိုသည် အမှုစွဲဆိုချိန်တွင် တည်ရှိနေသော ၄၄း၏
တရားဝင်အခြေအနေ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျှပ်း
သည့် အခွင့်အရေးနှင့်ပတ်သက်၍ စွဲဆိုခြင်းဖြစ်ရမည်။

* ၂၀၁၄ ခုနှစ် တရားမအထွေထွေလျောက်ထားမှုအမှတ် - ၇၇

- (ခ) အဆိုပါ တရားလို၏ တရားဝင်အခြေအနေ သို့မဟုတ် ၂၀၁၄
ကိုအောင်အောင်သိန်းနှင့်
ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို တရားဖြင့်က ပြင်းကွယ်ရမည်
သို့မဟုတ် ပြင်းကွယ်ရန်လိုလားနေသူဖြစ်ရမည်။
- (ဂ) တရားလို အနေဖြင့် နောက် ဆက် တွဲ သက် သာခွင့်
တောင်းဆိုနိုင်သည့် အခြေအနေမရှိစေရပေ။
ယခုအမှုမှာ မိဘများဖြစ်သူ ဦးကိုကိုလေးနှင့် ဒေါ်ယဉ်ယဉ်ခိုင်
တို့အနေဖြင့် တရားစွဲဆိုချိန်တွင် မိမိတို့၏ တရားဝင်အခြေအနေ သို့မဟုတ်
ပစ္စည်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အခွင့်အရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြှက်ဟကြေညာ
ပေးရန် သားဖြစ်သူ ကိုအောင်အောင်သိန်းအပေါ် စွဲဆိုသောအမှု မဟုတ်ဘဲ
သားဖြစ်သူ ကိုအောင်အောင်သိန်း၏ အပြုအမှုအရ အမွှေဆက်ခံခွင့်
မရှိသော သွာန့်တွေသားဖြစ်ကြောင်း မြှက်ဟကြေညာပေးရန် စွဲဆိုသော
အမှုဖြစ်သည်။
- ဦးကိုကိုလေးတို့ စွဲဆိုသောအမှုသည် သီးခြားသက်သာခွင့်
အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် လည်းကောင်း၊ ယင်း
ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဥပမာ (က) မှ (ဇ) အထိ တို့နှင့်
လည်းကောင်း အကျိုးဝင်ညီညွတ်မှုမရှိပေ။
- ထပ်မံ့ဆုံးဖြတ်ချက်။။။** မြန်မာစာလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအရ အမွှေရှင်
သေဆုံးပါက ကျွန်ုရစ်သူအမွှေဆိုင်များသည် ဥပဒေအရ အပြီးအပိုင်
အပ်နှင့်ရရှိသည့်အခွင့်အရေး(Vested Right)အရ ငင်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်
အခွင့်အရေးအနေဖြင့် အမွှေဆက်ခံပိုင်ခွင့်ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ တရားလို
ဦးကိုကိုလေးတို့အနေဖြင့် ငင်းတို့ကွယ်လွန်သည့်အခါ သားဖြစ်သူ

၂၀၁၄ ကိုအောင်အောင်သိန်း နှင့် တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော်	ကိုအောင်အောင်သိန်း၏ အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်စေရန်အတွက် သေတမ်းစာသဘောသက်ရောက်သည့် တောင်းဆိုချက်နှင့် အစီအမံကို ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိမည်မဟုတ်ချေ။ ဦးကိုကိုလေးတို့အနေဖြင့် သားဖြစ်သူ ကိုအောင်အောင်သိန်းအပေါ် သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ငါး အရ တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းပေါ်ပေါက်ခြင်းမရှိကြောင်း မြင်သာသည်။
	လျှောက်ထားသူအတွက်
	ဦးအောင်ကျော်ဦး
	တရားလွှတ်တော်ရွှေ့နေ့
အမှတ် (၁) (၂) လျှောက်ထား ခံရသူများအတွက်	- အော်မြေမှာဝေး ညွှန်ကြားရေးမှူး ပြည်ထောင်စုရွှေ့နေ့ချုပ်ရုံး
အမှတ် (၃) (၄) လျှောက်ထား ခံရသူများအတွက်	- ဦးထွန်းအေး တရားလွှတ်တော်ရွှေ့နေ့

မန္တလေးခရိုင်တရားရုံး၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၄၈၄
 တွင် ဦးကိုကိုလေးနှင့် ဒေါယဉ်ယဉ်ခိုင်တို့က ကိုအောင်အောင်သိန်းအပေါ်
 သွားနှုတ္တသားဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပြဋ္ဌာန်းပေးစေလိုက့်မှုစွဲဆိုရာ “တရားလို
 များသည် တရားပြိုင်အပေါ် ဤအမှုကို ဤပုံစံအတိုင်း တရားစွဲဆိုခွင့်
 ရှိပါသလား” ဟူသော ပဏာမပြင်းချက်ကို နှစ်ဖက်ကြားနာပြီးနောက်
 ဤပုံစံအတိုင်း စွဲဆိုခွင့်ရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်သည်။ ယင်းအမိန့်ကို
 ကိုအောင်အောင်သိန်းက မကျေနှပ်၍ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး
 တရားလွှတ်တော်၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ တရားမပြိုင်ဆင်မှုအမှတ် ၁၇၉ ဖြင့်

ပြင်ဆင်မှုတင်သွင်းရာ ပလပ်ခံရသဖြင့် ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး ၂၀၁၄ ကိုအောင်အောင်သိန်း နှင့်
ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ (က) (၅) အရ အမှုခေါ်စာချွန်တော်အမိန့် ထုတ်ဆင့် ပေးရန် လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

မန္တလေးခရိုင်တရားရုံးက “တရားလိုများသည် တရားပြိုင် အပေါ် ဤအမှုကို ဤပုံစံအတိုင်း တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိပါသလား” ဟူသော ပဏာမငြင်းချက်အပေါ် ကြားနာပြီးနောက် တရားလိုများအနေဖြင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးဖြစ်သူ တရားပြိုင်နှင့်ပတ်သက်၍ ငှါးတို့သတ်မှတ်သည့် တရားဝင်အခြေအနေကို မြှက်ဟကြညာပေးရန် စွဲဆိုခြင်းမှာ တရား စွဲဆိုသူ တရားလိုများ၏ တရားဝင်အခြေအနေဖြစ်ကြောင်း တရားပြိုင်၏ ပြုမှုများအပေါ် တရားလိုများ၏ တရားဝင်အခြေအနေကို မြှက်ဟကြညာပေးရန် တရားစွဲဆိုခြင်းမှာ အမှုပုံစံမှန်ကန်ကြောင်း ဖြေဆိုခဲ့သည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်က တရားလိုများသည် ငှါးတို့၏ တရားဝင်အခြေအနေအတွက် သားဖြစ်သူ တရားပြိုင်သည် သွာန္တတ္ထေးနှင့်တူသော သားဖြစ်ကြောင်း မြှက်ဟပြုဌာန်းလိုမှုကို သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ အရ စွဲဆိုခွင့်ရှိကြောင်း၊ မိဘများအနေဖြင့် သားသမီးဖြစ်သူ သွာန္တသားသမီး၏ အဆင့်အတန်းသာရှိကြောင်း မြှက်ဟကြညာပေးစေလိုမှုကို စွဲဆိုနိုင်သဖြင့် အမှုပုံစံမှားယွင်းခြင်းမရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်သည်။

ပြည်ထောင်စုရွှေနေချုပ်ရုံး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးက တရားလိုများ၏ အဆိုလွှာအရ တရားပြိုင်သည် မိဘများဖြစ်သည့် တရားလိုများအပေါ် ရန်သူသဖွယ် ပြုမှုဆက်ဆံကြောင်း ပေါ်ပေါက်သဖြင့် မန္တလေးခရိုင်

၂၀၁၄

ကိုအောင်အောင်သိန်း
နှင့်
တိုင်းဒေသကြီး
တရားလွှတ်ကော်
တရားသူကြီး
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး
တရားလွှတ်ကော်

တရားရုံးက ပဏာမင်းချက်အပေါ် တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက် နှင့် အဆိုပါအမိန့်အပေါ် အတည်ပြုခဲ့သော မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော်၏ အမိန့်တို့သည် လမ်းညွှန်စီရင်ထုံးများအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ထားသဖြင့် ဥပဒေနှင့် ညီညွှတ်သောအမိန့်များဟု သုံးသပ် တွေ့ရှိရကြောင်း၊ သီးခြားသက်သာခွင့် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ အရ တရားဝင်အနေအထားကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခွင့်အရေး ကိုဖြစ်စေ ရထိက်ခွင့်ရှိသူတစ်ဦးဦးသည် မိမိအနေအထားကို သို့မဟုတ် မိမိအခွင့်အရေးကို ပြင်းဆိုသူ သို့မဟုတ် ပြင်းဆိုရန် အကျိုးလိုလားသူ အပေါ် တရားစွဲဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ယင်းဥပဒေပုဒ်မပါ တရားဝင်အနေအထားဟူသော စကားရပ်တွင် တစ်ယောက်သောသူ၏ အဆင့်အတန်းလည်း အကျိုးဝင်သဖြင့် တရားပြိုင်၏ တရားဝင်အနေအထားအရ တရားလို၏ တည်ဆဲအခွင့်အရေးကို ထိခိုက်စေလောက်သော အခြေအနေပေါ်ပေါက်လျင် တရားပြိုင်သည် အဆိုပါအနေအထားကို ရထိက်ခွင့်မရှိကြောင်း၊ မြှုက်ဟကြညာပေးစေရန် တရားစွဲဆိုနိုင်ကြောင်း၊ မြန်မူ့လေ့လေ့ထံးတမ်းအမွှေခန်းတရားဥပဒေ၏ သဘောတရားများအရ အခြေခံမူ (၆) ရပ်ရှိပြီး “အပြုအမူကောင်းသဖြင့် အမွှေမရနိုင်သော်လည်း အပြုအမူဆုံးကြောင်း ဆုံးရှုံးနိုင်ခြင်း” မှာ အခြေခံမူတစ်ပုံပြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ တရားလို (မိဘ) များအပေါ် ရန်သူသဖွယ်ဆက်ဆံခဲ့သော တရားပြိုင်သည် မိဘအမွှေကို ဆက်ခံခွင့်အနေအထား ရထိက်ခွင့်မရှိသဖြင့် တရားလိုများက တရားပြိုင်အပေါ် သွာနတ္ထသားသမီးအဖြစ် ဖြေက်ဟကြညာပေးစေလို မှုစွဲဆိုခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်ကြောင်း၊

မူလရုံးတရားလိုတို့ တင်သွင်းသော အဆိုလွှာအရ မူလရုံးတရားပြိုင်သည် ၂၀၁၄
 မိဘစကားနားမထောင်သည့် အပြင် ကိုယ်ထိလက်ရောက်ပြုမှုစောကားမှု ကိုအောင်အောင်သိန်း
နှင့်
 များ ပေါ်ပေါက်နေသဖြင့် မန္တလေးခရှင်တရားရုံးက တရားလိုများသည် တိုင်းဒေသကြီး
 တရားပြိုင်အပေါ် ဤအမှုကို ဤပုံစံအတိုင်း တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိသလား တရားလွှတ်တော်
 ငြင်းချက်ကို တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိကြောင်း ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်နှင့် ယင်းအမိန့် တရားသူကြီး
 အပေါ် အတည်ပြုခဲ့သော မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်၏ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး
 အမိန့်တို့သည် မိမိ၏ အာကာအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပြီး ကျော်လွန် တရားလွှတ်တော်
 သုံးစွဲခြင်းမရှိသည့် အပြင် ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြကြောင်း သုံးသပ်
 တွေ့ရှိရသဖြင့် အမှုချိစာချွန်တော်ထုတ်ဆင့်ရန် အကြောင်းပေါ်ပေါက်
 ခြင်းမရှိဟု သုံးသပ်တွေ့ရှိရသဖြင့် လျှောက်ထားချက်အား ခွင့်ပြုရန်
 မသင့်ကြောင်း လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

အမှတ် (၃) (၄) လျှောက်ထားခံရသူများ၏ တရားလွှတ်တော်
 ရွှေနေက ဦးကိုကိုလေး၊ ဒေါ်ယဉ်ယဉ်ခိုင်တို့အနေဖြင့် သားဖြစ်သူ ယခု
 လျှောက်ထားသူ မောင်အောင်အောင်သိန်းမှာ အိမ်ထောင်မကျမိုး မိဘတို့
 အပေါ် သားအရင်းတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ပြုမှဆက်ဆံခဲ့သည့် အခြေအနေကို
 မိဘများရရှိခဲ့သည့် အဆင့်အတန်းနှင့် တရားဝင်အနေအထားကို ပြောင်းလွှဲ
 ပြီး သွာန့်တွေသားတစ်ဦး၏ ပြုမှဆက်ဆံခဲ့ရသဖြင့် ရရှိခဲ့သည့် အဆင့်
 အတန်းနှင့် တရားဝင်အနေအထားတို့အရ သား မောင်အောင်အောင်သိန်း
 ကို သွာန့်တွေသားဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပြုစာန်းပေးရန် စွဲဆိုရခြင်းဖြစ်
 ကြောင်း၊ “သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ ပါအမွှေဆက်ခံနိုင်
 သည့် အလားအလာ (သို့မဟုတ်) မျှော်လင့်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မဟုတ်ဘဲ

၂၀၁၄

ကိုအောင်အောင်သိန်း
နှင့်
တိုင်းဒေသကြီး
တရားလွှာတ်တော်
တရားသူတို့
မန္တေသားတိုင်းဒေသကြီး
တရားလွှာတ်တော်

တည်ဆဲအခွင့်အရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မ ၄၂ အရ မြိုက်ဟကြညာပေးနိုင်သည်” ဟု မောင်အောင်သိန်း နှင့် မောင်ဘမောင်အမူ^(၁) တွင် ပြဆိုထားကြောင်း၊ လျောက်ထားခံရသူ ဦးကိုကိုလေးက သားအပေါ်အမှုစွဲဆိုခြင်းသည် တည်ဆဲအခြေအနေတွင် ဖခင်အရင်းတစ်ယောက်အနေဖြင့် သားအရင်းဖြစ်သူက ရန်သူသဖွယ်ပြုကျင့်ခံရခြင်းကို မြန်မာ့လေ့တုံးတမ်းဥပဒေက ပြဆိုထားသော အခွင့်အရေးအပေါ်အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖခင်ဖြစ်သူ၏ တရားဝင်အနေအထားအရပ်င့် စွဲဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအမှုတွင် တရားလို မိရင်းဖရင်း၏ တရားဝင်အခြေအနေကို ငြင်းပယ်ကြောင်း အခြေအနေ^(၂) ရပ်ပေါ်ပေါက်ကြောင်း၊ ပထမအချက်မှာ ဖခင်အပေါ် ရန်သူသဖွယ် လေ့ကားအဆင်းတွင် နှုံးရင်ဘတ်တို့အား လက်သီးဖြင့်ထိုး၊ ခြေဖြင့်ကန်ခြင်းသည် မြန်မာ့လေ့တုံးတမ်းဥပဒေအရ မိဘအပေါ် ရန်သူသဖွယ်မပြုကျင့်ရဟုသော ဥပဒေအရ အသိအမှတ်ပြုသည့် မိဘ၏အဆင့်အခြေအနေကို ငြင်းပယ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဒုတိယအချက်မှာ သားသမီးက ငွေကြေးအလွှာသုံးစားပြုသည်ကို မိဘက မိမိတွင်တာဝန်မရှိဘဲ သားသမီးအပေါ် မိမိအခွင့်အရေးကို သုံးစွဲ၍ မသုံးဖြန်းရန် အရေးဆိုတားဆီးသည့်အခြေအနေကို မျက်ကွယ်ပြု၍ သုံးဖြန်းသည့်အတွက် မိဘက စိုက်ထုတ်ပေးဆပ်ရသည့်အခြေအနေ စသည့် မိရင်းဘရင်းနှင့် သားသမီးတို့အကြား အငြင်းပွားမှုကို အဆုံးသတ်စေနိုင်ရန် ရန်သူသဖွယ်ပြုကျင့်ခံရသော မိဘကို မြိုက်ဟကြညာပေးသင့်ကြောင်း၊ လျောက်ထားခံရသူ မူလရုံးတရားလိုများသည် မိမိ၏ သားအရင်းက ရန်သူသဖွယ် ဆက်ဆံခံရမည့် စိုးရိမ်မှုသည်ပင်

(၁) ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ ၈၁-၅၄။

၂၀၁၄

ကိုအောင်အောင်သိန်း

နှင့်

တိုင်းဒေသကြီး

တရားလွှတ်တော်

တရားသူကြီး

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး

တရားလွှတ်တော်

တရားစွဲဆိုနိုင်ရန် အချင်းဖြစ်အကြောင်းခြင်းရာပေါ်ပေါက်ပြီး စွဲဆိုခွင့် လည်း ရထိက်သည်ဟု ကောက်ယူထိက်ကြောင်း၊ ယခု အမှုသည် ဦးကိုကိုလေးက အမွေဆက်ခံခွင့်ရှိခြင်း မရှိခြင်းအတွက် စွဲဆိုခြင်း မဟုတ်ကြောင်း၊ ဖခင်ဖြစ်သူနှင့် မိခင်ဖြစ်သူတို့က မိမိတို့ သက်ရှိထင်ရှားရှိစဉ် အခြေအနေတွင် သားဖြစ်သူက ရန်သူသဖွယ် ပြုကျင့်ခံရသည့် အတွက် မိမိတို့၏ အခွင့်အရေးကို ဆုပ်ကိုင်စွဲဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ထိသို့ ဆက်ဆံပြုမှုခံရခြင်းသည် ဖခင်က ပြုကျင့်ခံရခြင်းဖြစ်၍ သားကခံရခြင်း မဟုတ်ကြောင်း၊ ဦးကိုကိုလေးသည် အမွေဆက်ခံခွင့်ကို အခြေခံသော အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာအရ စွဲဆိုခြင်းမဟုတ်ကြောင်း အဆိုလွှာအရပ်င ထင်ရှားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ပုဒ်မ ၁၉ မန္တကျယ်အရလည်း ဦးကိုကိုလေးက မိမိ၏ သား ပြုကျင့်ခဲ့ခြင်းကိုသာ ဖော်ပြွဲစွဲဆိုခြင်းဖြစ်သဖြင့် အမှုပုံစုံအရပ်င သေတမ်းစာသောသက်ရောက်သည့် တောင်းဆိုချက်မျိုးကို တောင်းဆိုခြင်းမဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားပေါ်ပေါက်နေကြောင်း၊ မန္တလေးခရိုင် တရားရုံး၏ ဤအမှုကို ဤပုံစုံအတိုင်း တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိကြောင်း ချမှတ်သည့် အမိန့်နှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်က ခရိုင် တရားရုံး၏ အမိန့်အား အတည်ပြုခဲ့သည့် အမိန့်တို့သည် မြန်မာ့ခလေ့ထံးတမ်းဥပဒေအရ လည်းကောင်း၊ သီးခြားသက်သာခွင့်ဥပဒေအရ လည်းကောင်း၊ တစ်စုံတစ်ရာမှားယွင်းမှုမရှိသဖြင့် စာချွန်တော်အမိန့်ထုတ်ဆင့်ပေးရန် လျှောက်ထားမှုကို ပလပ်ပေးရန် လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

လျှောက်ထားသူ၏ တရားလွှတ်တော်ရှုံးနေက မြှုက်ဟကြညာ ပေးစေလို့မှု စွဲဆိုသေသူသည် မိမိ၏ တရားဝင်အခြေအနေအတွက်ကို

၂၀၄

ကိုအောင်အောင်သိန်း
နှင့်
တိုင်းဒေသကြီး
တရားလွှာတ်တော်
တရားသူကြီး
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး
တရားလွှာတ်တော်

သာ စွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း မူလရုံးတရားဌာန်၏ အကျိုးအတွက် စွဲဆိုပိုင်ခွင့်
မရှိ ကြောင်း ဒေါက်ကြော်၍ နှင့် မောင်ကြည်စိန်ပါ-၂ (ကွယ်လွန်သူ
ဒေါက်တင်အေး၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် မကြော်)အမှု^(၂)၊
ကိုယူမြှင့် နှင့် မနုနုလွင်အမှု^(၃)၊ ဒေါက်နဲ့ နှင့် ဦးစိန်ဂုဏ်
ပါ ၂ အမှု^(၄) တို့တွင် အတိအလင်း လမ်းညွှန်ထားကြောင်း၊ ယခုအမှုတွင်
လျောက်ထားသူ (မူလရုံးတရားဌာန်) သည် သွာန့်တ္ထသားဖြစ်သည်ဟု
အဆိုပြုထားသောကြောင့် လျောက်ထားသူအား မူလရုံး တရားလို့များ
(အမှတ် (၃) (၄) လျောက်ထားခံရသူများ) ၏ အမွှေကို ဆက်ခံခွင့်မရှိစေ
ရန်အတွက် စွဲဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အမှတ် (၃) (၄) လျောက်ထားခံရသူ
များက သွာန့်တ္ထအဖြစ် ပြုကျင့်ခံရခြင်းသည် ဖစ်အရင်းအတွက်
လတ်တလောခံစားရသော အခြေအနေဖြစ်ကြောင်း၊ သား အမွှေဆက်ခံ
ခြင်းကို ပိတ်ပင်ရန် ဦးတည်၍ ဦးကိုကိုလေးတို့က စွဲဆိုခဲ့ခြင်းမဟုတ်
ကြောင်း၊ မိမိကွယ်လွန်ပါက သွာန့်တ္ထဖြစ်ထိုက်ပါသည်ဟု အမွှေကို
ရည်ရွယ်၍ စွဲဆိုခြင်းမဟုတ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြောင်း၊ ငှင်းတို့၏
တင်ပြချက်အရ ငှင်းတို့ တောင်းဆိုသည့် သက်သာခွင့်သည် အမှတ် (၃)
(၄) လျောက်ထားခံရသူများ၏ တရားဝင်အခြေအနေမဟုတ်ကြောင်း၊
လျောက်ထားသူ၏ တရားဝင်အခြေအနေအတွက် စွဲဆိုခြင်းဖြစ်သော
ကြောင့် သီးခြားသက်သာခွင့်အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ အရ အကျိုးမဝင်
ကြောင်း၊ မူလရုံးတရားလို့ စွဲဆိုသည့်အတိုင်း အနိုင်ခိုကရီချမှတ်ခဲ့ပါက

(၂) ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ ၁၁-၂၆၆။

(၃) ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ ၁၁-၇၀။

(၄) ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ ၁၁-၈။

၂၀၁၄

ကိုအောင်အောင်သိန်း

နှင့်

တိုင်းဒေသကြီး

တရားလွှတ်တော်

တရားသူကြီး

လျှောက်ထားသူများသည် မိဘများ အသက်ထင်ရှားရှိစဉ်မှာပင် အမေ့

ဆက်ခံခွင့်မရှိသောကြောင့် မြန်မာ့မလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့် ဆန်ကျင်

နေမည်ဖြစ်၍ ယင်းအနေအထားမျိုးတွင် မူလရုံးတရားလိုသည် ပုံစံပါ

အမှုကို စွဲဆိုပိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း အထင်အရှားပေါ်ပေါက်နေကြောင်း

ဒေါ်စိန်ကြည် နှင့် ဦးသန်းစိန် အမှု^(၅) စီရင်ထုံးအရ မန္တလေးတိုင်း

ဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်၏ အမိန့်နှင့် မန္တလေးခုရှင်တရားရုံးတို့၏

အမိန့်များသည် မှားယွင်းနေသောကြောင့် ယင်းအမိန့်များကို အမှုပေါ်

စာချွေနှင့်တွေ့စွဲတွင်ပြီး ချေဖျက်သင့်ကြောင်း လျှောက်လတင်ပြ

သည်။

တရားဝင်အနေအထားကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်

အခွင့်အရေးကိုဖြစ်စေ ရထိက်ခွင့်ရှိသူတစ်ဦးသည် မိမိအနေအထားကို

သို့မဟုတ် မိမိအခွင့်အရေးကို ငြင်းဆိုသူ သို့မဟုတ် ငြင်းဆိုရန်

အကျိုးလိုလားသူအပေါ် သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ အရ

တရားစွဲဆိုနိုင်သည်။ တရားရုံးသည် ထိုသို့ ရထိက်ခွင့်ရှိကြောင်း မိမိ၏

သဘောအတိုင်း မြှက်ဟကြညာနိုင်သည်။

ဦးကိုကိုလေး နှင့် ဒေါ်ယဉ်ယဉ်ခိုင်တို့က စွဲဆိုထားသောအမှုမှာ

သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၂ အရ ကိုအောင်အောင်သိန်း

အပေါ် သွာန်တွေသားဖြစ်ကြောင်း မြှက်ဟကြညာပေးစေလိုမှုစွဲဆိုခြင်း

ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ အရ မြှက်ဟကြညာချေဖျက်သက်သက်

တောင်းဆိုနိုင်ရန် အောက်ပါအချက်များနှင့် ညီညွတ်ရန် လိုအပ်သည်-

(က) တရားလိုသည် အမှုစွဲဆိုချိန်တွင် တည်ရှိနေသော

၂၀၁၄

ကိုအောင်အောင်သိန်း

နှင့်

တိုင်းဒေသကြီး

တရားလွှတ်တော်

တရားသူကြီး

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး

တရားလွှတ်တော်

ငှင့်၏တရားဝင်အခြေအနေ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းနှင့်
စပ်လျဉ်းသည့် အခွင့်အရေးနှင့်ပတ်သက်၍ စွဲဆိုခြင်း
ဖြစ်ရမည်။

- (ခ) အဆိုပါ တရားလို၏ တရားဝင်အခြေအနေ သို့မဟုတ်
ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို တရားပြိုင်က ငြင်းကွယ်ရမည်
သို့မဟုတ် ငြင်းကွယ်ရန် လိုလားနေသူ ဖြစ်ရမည်။
- (ဂ) တရားလိုအနေဖြင့် နောက်ဆက်တဲ့ သက်သာခွင့်
တောင်းဆိုနိုင်သည့် အခြေအနေမရှိစေရပေါ်။

ယခုအမှုမှာ မိဘများဖြစ်သူ ဦးကိုကိုလေးနှင့် ဒေါ်ယဉ်ယဉ်ခိုင်တို့
အနေဖြင့် တရားစွဲဆိုချိန်တွင် မိမိတို၏ တရားဝင်အခြေအနေ သို့မဟုတ်
ပစ္စည်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခွင့်အရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြှက်ဟကြညာ
ပေးရန် သားဖြစ်သူ ကိုအောင်အောင်သိန်းအပေါ် စွဲဆိုသောအမှု
မဟုတ်ဘဲ သားဖြစ်သူ ကိုအောင်အောင်သိန်း၏ အပြုအမှုအရ အမွှေ
ဆက်ခံခွင့်မရှိသော သွားနှုတ်သားဖြစ်ကြောင်း မြှက်ဟကြညာပေးရန်
စွဲဆိုသောအမှုဖြစ်သည်။

ဦးကိုကိုလေးတို့ စွဲဆိုသောအမှုသည် သီးခြားသက်သာခွင့်
အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်လည်းကောင်း၊ ယင်း
ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဥပမာ (က) မှ (ဇ) အထိ တို့နှင့်
လည်းကောင်း အကျိုးဝင် ညီညွတ်မှုမရှိပေါ်။

တရားလိုများသည် တရားစွဲဆိုချိန်တွင် မိမိ၏အခွင့်အရေးနှင့်
သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိဘဲ တရားပြိုင်၏ အခွင့်အရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြှက်ဟ
ကြညာလိုမှုစွဲဆိုခွင့်မရှိပေါ်။ မြှက်ဟကြညာပေးရမည့် တရားဝင်

အခြေအနေမှာ တရားစွဲဆိုသူ၏ တရားဝင်အခြေအနေဖြစ်သည်။ ဒေါက်တွင်ကျူးမှု နှင့် မောင်ကြည်စိန် ပါ ၂ (ကွယ်လွန်သူ ဒေါက်အေး၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် မကြော်) အမှု^(၃) ကိုလှမြင့် နှင့် မနှစ်လွှင် အမှု^(၃) တို့ကို ကြည့်ပါ။

မြန်မာ့စလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအရ အမွှေရှင်သေဆုံးပါက ကျွန်ုရဲ့ သူ အမွှေဆိုင်များသည်ဥပဒေအရ အပြီးအပိုင်အပ်နှင့်ရရှိသည့် အခွင့် အရေး (Vested Right) အရ ငှါးတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အရေးအနေဖြင့် အမွှေဆက်ခံ ပိုင်ခွင့်ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ တရားလို ဦးကိုကိုလေးတို့အနေဖြင့် ငှါးတို့ကွယ်လွန်သည့်အခါ သားဖြစ်သူ ကိုအောင်အောင်သိန်း၏ အမွှေ ဆက်ခံပိုင်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်စေရန်အတွက် သေတမ်းစာသဘော သက်ရောက် သည့် တောင်းဆိုချက်နှင့် အစီအမံကို ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိမည် မဟုတ်ချေ။ ဦးကိုကိုလေးတို့အနေဖြင့် သားဖြစ်သူ ကိုအောင်အောင်သိန်းအပေါ် သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ အရ တရားစွဲဆိုရန်အကြောင်း ပေါ်ပေါက်ခြင်းမရရှိကြောင်း မြင်သာသည်။

သို့ဖြစ်၍ မန္တလေးခရိုင်တရားရုံးနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော်တို့က တရားလိုများ၏ တရားဝင်အခြေအနေကို မြှုက်ဟ ကြေညာပေးရန်နှင့် သားသမီးဖြစ်သူသည် သွားနှုတ်သားသမီး အဆင့် အတန်းသာရှိကြောင်း မြှုက်ဟကြေညာပေးစေလိုမှ စွဲဆိုနိုင်ခွင့်ရှိ၍ အမှုကို ဤပုံစံအတိုင်းစွဲဆိုခွင့်ရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းသည် သီးခြားသက်သာခွင့် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်ညီညွတ်မှန်ကန်မှု မရရှိပေ။

အမိန့်တစ်ရပ်သည် အခွင့်အာဏာမရှိဘ ချမှတ်ခဲ့သည့်အမိန့် ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း၊ အခွင့်အာဏာရှိသည်ထက် ကျော်လွန်

၂၀၄

ကိုအောင်အောင်သိန်း
နှင့်
တိုင်းဒေသကြီး
တရားလွှတ်တော်
တရားသူကြီး
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး
တရားလွှတ်တော်

ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ဟုလည်းကောင်း၊ ထို့အမိန့်သည် အပေါ်ယံကြော ကြည့်ရုံ
ဖြင့် ဥပဒေအရ မှားယွင်းချွတ်ချော်နေသည့် အမိန့်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်
ဟုလည်းကောင်း ပေါ်လွင်ပါက အမှုခေါ်စာချွန်တော်အမိန့် ထုတ်ဆင့်၍
ပယ်ဖျက်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဤတရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှုကို စရိတ်နှင့်
တက္က ခွင့်ပြု၍ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်၊ တရားမပြင်ဆင်မှု
အမှတ် ၁၇၉/၂၀၃၃ တွင် ချမှတ်သောအမိန့်နှင့် မန္တလေးခရီးတရားရုံး၊
တရားမကြီးမှုအမှတ် ၄၈၄/၂၀၁၂ တွင် ချမှတ်သောအမိန့်တို့ကို
ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး မန္တလေးခရီးတရားရုံး၊ တရားမကြီးမှုအမှတ်
၄၈၄/၂၀၁၂ ကို ပလပ်လိုက်သည်။

ရှေ့နေစရိတ်ကျပ် ၁၅၀၀၀/- သတ်မှတ်သည်။